

L'art valencià omple Buenos Aires

ARXIU / GENERALITAT VALENCIANA

Dalt, una obra d'Equipo Límite, les artistes que han aixecat més controvèrsia a Buenos Aires. A sota, un dels elements integrants de la sèrie 'Aislamientos', d'Anzo.

Consuelo Ciscar, directora general de Promoció Cultural i Museus de la Generalitat Valenciana, somreia profusament, el dia 9 de maig, quan inaugurava la mostra d'Equipo Límite al Centre Cultural Recoleta de la capital argentina i es vanava, davant alguns periodistes, de com exporta el País Valencià el seu art. I és que ara hi ha mostres promogudes per l'executiu valencià a tot arreu del món. De fet, els ciutadans de Buenos Aires, només en una setmana, del 9 al 12 de maig, es veieren bombardejats per tota mena de creadors del país, amb expressions neopop, essencialistes, macroarquitectòniques i desequilibrants. I tot marcat per l'heterodòxia de propostes tan dispars d'artistes com Anzo, Joan Cardells, Ángeles Marco i Equipo Límite.

Possiblement fou Santiago Ca-

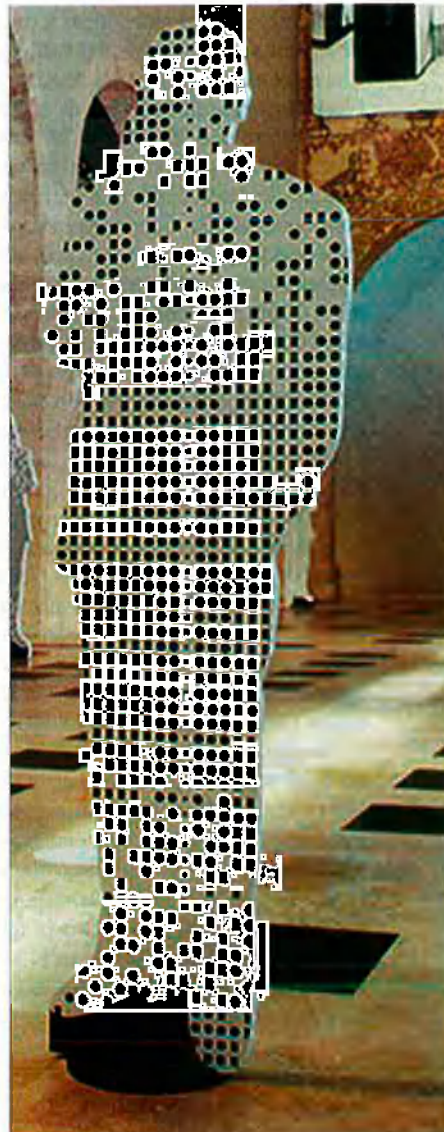
latrava (Benimàmet, 1951) el representant absent que aixecà més expectatives. D'aquí a uns quants mesos, Buenos Aires tindrà un pont signat per un dels arquitectes més influents de l'Europa actual. És clar, els seus habitants estaven delerosos de veure una mostra que exhibís les seves creacions més representatives. Una gran sala del Museu Nacional de Belles Arts d'aquesta metròpoli sud-americana alberga, fins el dia 25 de juny, unes quantes maquetes de les obres de Calatrava, des del Palau de les Arts i el Museu de les Ciències, en procés de construcció a València, fins a la torre de telecomunicacions de Montjuïc, l'estació d'Orient de Lisboa, l'aeroport bilbaí de Sondika o el pont Médoc de Bordeus.

A la mateixa pinacoteca on exposa Calatrava, Anzo i Joan Cardells disposen de generosos espais per popularitzar el seu art a l'Argentina. Tant els *Aislamientos 2000* del primer com *El lugar del dibujo* del segon també hi romandran fins el 25 de juny.

Anzo (Utiel, 1931), pseudònim de Josep Iranzo Almoacid, ha portat a Buenos Aires la darrera versió dels aïllaments que va començar fa trenta anys, després de ser l'introduïdor de l'art pop a l'estat espanyol. Vint quadres i una instal·lació formada per homes informàtics blancs, parlant a través d'un telèfon mòbil, donen cos al seu "antiart", com ell mateix el defineix. "Tot això va sortir fa trenta anys. Llavors, vivia a

l'estranger la dèria tecnològica i sabia que això, tard o d'hora, arribaria al meu país, cosa que no em feia gens de gràcia", manifesta Anzo, que mostra, d'aquesta manera, el seu malestar envers la múltiple tecnologia, tot i saber

ARXIU / GENERALITAT VALENCIANA

que l'home la necessita. I ho fa amb una sèrie d'obres en què palesa que "tot continua igual", substituint teles, acrílics i olis per feixos metàl·lics, fusta lacada, alumini anoditzat, miralls, cristalls, acer inoxidable tractat amb doll d'arena... "És un antiart perquè no em preocupa l'estètica i no hi ha pintura en el suport". I en totes les seves obres apareix un home sol, sempre mirant de cara l'espectador, envoltat de tons grisos, "perquè no vull res que maregi el concepte".

El temps ha passat des que Anzo es féu famós a la Biennal de Sao Paulo de 1967, o dels seus inicis venent gravats a dues-centes pessetes. Alguns el consideren "un investigador de l'art"; uns altres li veuen "un llenguatge neo-objectivista, implacable, cruel, fred"; o compromès "per la humanitat". Però ell assegura que "cada cop que m'aboque a la finestra i veig el que hi ha al carrer, m'adone que bé que estic dins de casa". Això sí, es considera original.

Joan Cardells (València, 1948) basa els seus dibuixos en l'essencialitat de l'art, com "una manera de treballar amb un mínim d'eines: un llapis, llum, goma d'esborrar... Si trobe amb quatre elements, en prenc dos". I les seves escultures es constitueixen, contràriament al que és habitual, en "auxiliars del meu dibuix". Ha portat a Buenos Aires una vintena de dibuixos sobre paper normal, kraft o marbre, plaques de ferro fos amb relleus i una desena d'uralites. Les escenes d'olles i les baralles formen el motiu principal de les obres de Cardells, sense "gens de simbolisme" i amb l'única intenció de "poder jugar amb llums i ombres, a banda rei-

vindicar la natura morta com a gènere i el gust pels catàlegs industrials", apunta Cardells.

Equipo Límite.

Però si ningú ha aixecat controvèrsia, és Carmen Roig i Esperanza Casa (València, 1967), les components d'Equipo Límite. Els quinze quadres i els seus pentinats de colors atreïen totes les mirades, aquell dimarts 9 de maig, fins i tot les de l'ambaixador de l'estat espanyol a l'Argentina. Heidi, Mazinger Z, Peter Pan i més personatges del còmic i la publicitat formen la retrospectiva *Diez años atadas*, que va

estar en cartell fins el 25 de maig. L'art pop de colors llampants i elements dels *mass media* conformen "les peces més representatives de cada tipus de tècnica, mostrant la nostra evolució: primerament, amb el col·latge, el paper i la publicitat; segonament, quan comencem a afegir acrílics; i, finalment, amb l'assoliment d'un llenguatge propi", manifesten les components d'Equipo Límite, alhora que volen destacar "la ironia subtil" que desprenen les seves creacions. Deutors de l'Equip Crònica dels anys 60 i 70, miren de rescatar "els petits detalls que ens envolten", oferint un enfocament conceptual dins el pop i amb la imatge com una de les seves principals preocupacions. El crític William Jeffet escriu que els seus *revivals* es proposen, més que pintar, "trencar i contaminar la pintura".

Quant a Angeles Marco (València, 1947), cal destacar-ne la seva proposta avantguardista. *Desequilibrios 1999* és el títol de la seva exposició al Museu d'Art Modern de Buenos Aires, on dues video-instal·lacions ofereixen el

seu salt al buit. Marco s'introdueix dins el film *Vertigen* d'Alfred Hitchcock, disfressant-se de policia i de lladre alhora. Corre, queda supesa en el buit i... cau, i únicament en resta la roba espargida a terra. I tot tenyit d'un cert component existencial d'allò que alguns en diuen "postminimalisme". Marco és una artista coneguda per la intensa recerca del procés creatiu, que ja ha mostrat en moltes exposicions a través d'escultures o instal·lacions de tota mena.

Finalment, del 12 al 18 de maig, la Generalitat Valenciana va participar, per tercer any consecutiu, en la Fira de Galeries d'Art de Buenos Aires, Arte BA'2000, amb la parada més gran del certamen. Hi exposava peces de tots els artistes esmentats, a més de tres llenços de Rosa Torres. El darrer dia de l'expedició valenciana de Consuelo Ciscar, Jorge Glusberg, director del Museu Nacional de Belles Arts de Buenos Aires, li va lliurar el Premi Leonardo "per la seva activitat cultural a l'Argentina". En cinc anys, Ciscar ha promogut vint exposicions a la ciutat, sempre d'artistes valencians.

Andreu Gomila (Buenos Aires)

ARXIU / GENERALITAT VALENCIANA

Dalt, una de les obres de Joan Cardells, que ha portat a Buenos Aires una vintena de dibuixos. A sota, imatge del Museu de les Ciències Príncep Felipe, una de les obres que l'arquitecte Santiago Calatrava ha dissenyat a la Ciutat de les Arts i les Ciències de València.